

**جستارهایی بر مبانی
جرم انگاری جرایم منافی عفت در
سیاست کیفری ایران**

میرضا سلیمی

عضو بنیاد ملی نخبگان

قاضی دادگستری و مدرس دانشگاه

فرزانه ترک چناری

سوشناسی	سلیمی، میرزا، ۱۳۷۰ -
عنوان فارسی	ایران. قوانین و احکام
	Iran. Laws, etc
عنوان و نام پنداور	جستارهایی بر مبانی جرم انگاری جرایم منافی عفت در سیاست کیفری ایران / میرزا سلیمی، فرزانه ترک چناری.
مشخصات نشر	تهران: آیت عقل، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۲۳۳ص: جدول.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۹۶۰۰-۶-۴ ۱۶۰۰۰۰ ریال
صنعت - فهرست نویسی	فبا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۲۱۷-۲۳۳.
موضوع	امر قبیحه (حقوق) -- ایران
و ج	Obscenity (Law) -- Iran
موضوع	امر قبیحه (حقوق) -- قوانین و مقررات کیفری -- ایران
و ج	Obscenity (Law)--Criminal provisions--Iran
و ج	جرم شناسی
موضوع	Criminology
شناسه افزوده	کتابخانه، فرزانه، ۱۳۶۶ -
زده بندی کنگره	۱۲۹۷ - ج ۸ / س ۱ / ۹۷۴۱۸
زده بندی کیپ	۳۴۵/۵۵۰۲۵۳
شماره کتبخانه ملی	۵۱۳۱۴۹

 Ayataghl@yahoo.com

 تهران - خیابان انقلاب - خیابان وحید نظری

(تقاطع فخررازی) - کوچه قدیری - پ ۲۲ واحد ۴.

 ۶۶۴۸۹۲۹۶ - ۶۶۹۶۰۷۶۰

جستارهایی بر مبانی جرم انگاری جرایم منافی عفت در سیاست کیفری ایران

انتشارات آیت عقل

نویسندگان	میرزا سلیمی، فرزانه ترک چناری
تعداد صفحه	۲۳۳
نوبت و سال چاپ	اول ۱۳۹۷
قطع	وزیری
شمارگان	۱۰۰۰
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۹۶۰۰-۶-۴
قیمت	۱۶۰۰۰ تومان

هر شخص حقیقی یا حقوقی که تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر، نشر یا پخش یا عرضه یا تجدید چاپ نماید، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۱۰
فصل اول: تبیین مفاهیم، ویژگی ها و مصادیق جرایم عفاف	۱۵
مبحث اول: واژه شناسی	۱۸
گفتار اول: عفاف مفهومی مرتبط با آن	۱۸
بند اول: مفهوم عفت و عفت عمومی	۱۸
بند دوم: جرایم منافی عفت	۲۰
گفتار دوم: اخلاق و مقادیر مرتبط با آن	۲۲
بند اول: مفهوم اخلاق	۲۳
بند دوم: اخلاق عمومی	۲۵
گفتار سوم: جرم انگاری	۲۶
مبحث دوم: ویژگیهای جرایم عفاف	۲۸
گفتار اول: تهدید ارزشهای مقبول جامعه	۲۸
گفتار دوم: تهدید کيان و قداست نهاد خانواده	۳۱
گفتار سوم: تهدید سلامت افراد و جامعه	۳۳
گفتار چهارم: متک حثیت افراد و خانوادهها	۳۴
مبحث سوم: مصادیق جرایم عفاف	۳۶
گفتار اول: جرایم جنسی	۳۶
بند اول: زنا و اقسام آن	۳۷
الف- زنا با رضایت	۳۸
ب: زنا به عتف	۳۹
ج- زنا ساده	۴۱
د- زنا محصن و محصنه	۴۱

- ۴۲.....: زنا یا محارم
- ۴۳.....بند دوم: هم جنس بازی
- ۴۴.....الف- هم جنس بازی مردان
- ۴۶.....ب- هم جنس بازی زنان
- ۴۷.....بند سوم: روسپیگری
- ۵۰.....گفتار دوم: جرایم مرتبط
- ۵۱.....بند اول: قوادی
- ۵۲.....بند دوم: دایر کردن مرکز فساد و فحشا
- ۵۴.....بند سوم: قاچاق جنسی
- ۵۶.....ب- چهارم: توریسم جنسی
- ۵۹.....گفتار سوم: جرایم منافی عفت و اخلاق عمومی
- ۵۹.....بند اول: فحشا
- ۶۱.....بند دوم: رابطه مشروع
- ۶۴.....بند سوم: اعمال مرسوم زنان
- ۶۵.....بند چهارم: تظاهر علنی به عمل حرام و جریحه دار کردن عفت عمومی
- ۶۸.....بند پنجم: بی حجابی
- ۶۹.....بند ششم: پورنوگرافی (هرزه نگاری)
- ۷۵.....فصل دوم: مبانی و اهداف جرم انگاری جرایم منافی عفت و اخلاق عمومی
- ۷۷.....مبحث اول: مبانی جرم انگاری جرایم منافی عفت و اخلاق عمومی
- ۷۸.....گفتار اول: مبانی جامعه دینی
- ۷۹.....بند اول: مبدأ و معاد
- ۸۰.....الف- عبودیت
- ۸۲.....ب- هدایت
- ۸۴.....۱- هدایت عامه (تکوینی)
- ۸۵.....۲- هدایت تشریعی
- ۸۶.....ج- نبوت
- ۸۷.....د- معاد
- ۸۹.....بند دوم: انسان شناسی مادی - فرامادی
- ۹۰.....الف- انسان؛ خلیفه الهی
- ۹۲.....ب- انسان؛ موجودی با کرامت زوال ناپذیر

۹۳	گفتار دوم: مبانی جامعه غیر دینی.....
۹۴	بند اول: انسان محوری؛ اومانيسم.....
۹۶	بند دوم: انسان شناسی مادی.....
۹۷	مبحث دوم: اهداف جرم انگاری جرایم منافی عفت و اخلاق عمومی.....
۹۸	گفتار اول: اهداف جامعه دینی.....
۹۹	بند اول: هدف غایی.....
۹۹	الف- سعادت طلبی؛ کمال طلبی.....
۱۰۲	بند دوم: اهداف ابزاری.....
۱۰۲	الف- آزادی.....
۱۰۲	۱- مفهوم آزادی.....
۱۰۳	۲- رافع آزادی.....
۱۰۴	۳- خرد آزادی.....
۱۰۵	۲-۱- حقوق و منع دیگران.....
۱۰۵	۲-۳- منافع فردی.....
۱۰۶	۲-۴- حقوق جامعه.....
۱۰۶	ب- حفظ عزت و کرامت انسان.....
۱۰۹	ج- تحکیم بنیان نظام خانواده.....
۱۱۲	د- مصونیت امنیت اخلاقی.....
۱۱۴	ه- تأمین امنیت و آرامش روانی افراد و جامعه.....
۱۱۷	گفتار دوم: اهداف جامعه غیر دینی.....
۱۱۷	بند اول: هدف غایی.....
۱۱۷	الف- فایده طلبی (مادی).....
۱۲۰	۱- فایده گرایی شخصی.....
۱۲۰	۱-۱- مکتب آریستوتلس.....
۱۲۱	۱-۲- مکتب اپیکوری.....
۱۲۱	۲- فایده گرایی جمعی.....
۱۲۲	۱-۲- آموزه بتام.....
۱۲۳	۲-۲- آموزه استوارت میل.....
۱۲۵	بند دوم: اهداف ابزاری.....
۱۲۵	الف- آزادی؛ لیبراليسم.....
۱۲۶	۱- مفهوم آزادی.....
۱۲۸	۲- موانع آزادی.....
۱۲۹	۱-۲- آزادی دیگران.....
۱۳۲	۲-۲- مصلحت فرد.....

۱۳۳	ب- حاکمیت امیال
۱۳۵	فصل سوم: اصول جرم انگاری جرایم منافی عفت و اخلاق عمومی
۱۳۹	مبحث اول: اصول جرم انگاری
۱۴۰	گفتار اول: اصل ضرر
۱۴۱	بند اول: مفهوم، پیشینه و تحلیل اصل ضرر
۱۴۱	الف- مفهوم و پیشینه
۱۴۵	ب- تحلیل مفهومی ضرر
۱۵۰	دوم- مدلهای اصل ضرر
۱۵۱	ع- مدل پیشینی و پسینی
۱۵۲	ب- مدا- ضرر مستقیم و غیر مستقیم
۱۵۴	گفتار دوم: اصل راحمت
۱۵۷	گفتار سوم: ادب یا سادریقانونی (قیم مآبی)
۱۵۸	بند اول: تحلیل مفهوم بد- سالاری
۱۶۱	بند سوم: مدل های بد- سالاری
۱۶۱	الف- فاعلی و متفعل
۱۶۱	ب- مختلط و غیر مختلط (ناخالص و خالص)
۱۶۲	ج- سودرسان و دافع ضرر
۱۶۳	د- ملایم و سخت
۱۶۵	ه- خوشایند و ناخوشایند
۱۶۵	و- اخلاق گرا (اخلاقی)
۱۶۶	گفتار چهارم: اخلاق گرایی قانونی
۱۶۷	بند اول: مفهوم، پیشینه و اشکال اخلاق گرایی
۱۶۷	الف- مفهوم
۱۷۰	ب- پیشینه
۱۷۱	۱- دولین و اخلاق گرایی
۱۷۵	۲- هارت و جدالش با دولین
۱۷۶	ج- اشکال اخلاق گرایی
۱۷۷	۱- اخلاق گرایی معتدل و افراطی
۱۸۰	۲- اخلاق گرایی موسع و مضیق
۱۸۲	گفتار پنجم: کمال گرایی قانونی

مبحث دوم: جایگاه اصول در جرم انگاری رفتارهای خلاف عفت و اخلاق عمومی

۱۸۵	
۱۸۶	گفتار اول: جرایم جنسی.....
۱۸۶	بند اول: زنا.....
۱۸۶	الف- زنا با رضایت.....
۱۹۰	ب- زنا با عنف.....
۱۹۱	بند دوم: همجنس بازی.....
۱۹۴	بند سوم: روسپیگری.....
۱۹۶	گفتار دوم: ایام مرتبط.....
۱۹۷	بند اول: قذف.....
۱۹۹	بند دوم: داد بردن رکنز فساد و فحشا.....
۲۰۱	بند سوم: قذف جنسی.....
۲۰۲	بند چهارم: توریسم جنسی.....
۲۰۴	گفتار سوم: جرایم منافق عفت و اخلاق عمومی.....
۲۰۴	بند اول: قذف.....
۲۰۶	بند دوم: رابطه نامشروع.....
۲۰۷	بند سوم: اعمال مادی زنا.....
۲۰۸	بند چهارم: تظاهر علنی به عمل حرام و جریحه دار کردن عفت عمومی.....
۲۰۹	بند پنجم: بی حجابی.....
۲۱۲	بند ششم: پورنوگرافی (هرزه نگاری).....
۲۱۷	فهرست منابع.....

مقدمه

درگیری و کشمکش میان تمایلات جنسی و نفس آدمی از دیرباز وجود داشته است و گوش فرا دادن به این خواهش‌ها در نتیجه غلبه و چیرگی این تمایلات، بشر را بر آن داشته که به چه بیشتر در پی ارضا و اطفای این غریزه ذاتی باشد و حتی در برخی مواقع منجر به زنا و این اشخاص و بعضاً قتل انسانی معصوم توسط دیگری شده است که نمونه‌ای از آن در تاریخ جهان که مورخان نوشته‌اند، قتل هابیل توسط قابیل بوده است و از این درگیری به عنوان اولین نبرد جهت تصاحب زن یاد شده است. بشر به علت نیاز بیولوژیکی به ندای شهوت خویش گوش فرا داده و در صدد ارضای نیازهای جنسی اش برمی‌آید. گاه او محتاطانه در مسیر ارضای نیازهایش قدم برمی‌دارد و برای خود و دیگران دردسر ساز نمی‌شود و گاه دقیقاً نقطه مقابل این مسیر را می‌پیماید. اینجا است که آتش شهوت فرد دامن جامعه و دیگران را نیز در بر می‌گیرد و او خود هم، در این آتش شعله ور خواهد سوخت. در این صورت باید، به اندیشه کرد و یکی از این دو راه حل را برگزید؛ یا فرد را به حال خویش رها کرد و حتی به شعله و رتر شدن آتش فروخته کمک نمود و یا اینکه در برابر او و اجتماعی که در آن زندگی می‌کند، احساس مسئولیت کرد و برای نجات هر دو راه و چاره‌ای جست و جوی کرد. رفتارهای متنافی عفت و اخلاق از چنین ویژگی برخوردارند و از آنجا که ارتکاب آنها در هر اجتماعی واقعی مسلم و انکار ناپذیر است، ضرورت مقابله با آن به دلایلی نظیر تهدید کیان خانواده و جامعه و به بار آوردن عواقب ناخوشایند از سوی حکومت‌ها احساس شده

است. در تحقق بخشیدن به ضرورت برخورد با رفتارهای منافی عفت و اخلاق، سیاست‌های مختلفی از سوی سردمداران جوامع به کار گرفته شده است. از این میان جامعه دینی با اتکا به مبانی و ارزش‌های زیر بنایی خود چاره کار را در تعیین ضمانت اجرای کیفری برای هر رفتاری که با عفت و اخلاق جامعه مخالف است، دیده و با ایجاد تکلیف پاسداری از ارزش‌های اخلاقی نهادینه شده در بطن اجتماع برای دولت، این رفتارها را به جرگه حقوق کیفری ملحق نموده است. در مقابل جامعه‌ای غیر دینی برخی از این اعمال را جرم انگاری نموده و در برابر پاره‌ای دیگر از آنها سیاست تسامح را در پیش گرفته است. آمده این رفتارها آن دسته از انحرافات اخلاقی و مفاسد جنسی است که در خلوت و با استیلا طرفین به منصفه ظهور می‌رسد. گفته آقای پی یر الیوت، نخست وزیر پیشین کانادا، منصفه برای دولت، تجارتی در رختخواب‌های مردم ندارد، به روشنی نشان از این سیاست دارد که نوعی دوگانگی در سیستم حقوقی را موجب گردیده است. از آنجایی که شدیدترین شیوه برخورد حکومت با اعمال و رفتارهای افراد از رهگذر تصویب قوانین و مقررات کنونی نمایان می‌شود و به این طریق بخشی از گستره آزادی فردی به نفع اقدامات تعزیری دولت مضیق می‌شود، باید معیارها و ضوابطی برای به کارگیری فرآیند جرم انگاری موجود باشد تا ضمن مشروعیت یافتن استفاده از ضمانت اجرای کیفری از سوی حکومت از تعرض غیر قانونی به آزادی‌های افراد جلوگیری به عمل آید. به موازات گزینش چنین رویکردی درباره رفتارهای خلاف عفت و اخلاق عمومی، پرسشی که به مخیله آدمی خطور می‌کند، این است که تجریم این رفتارها و اعمال واکنش کیفری درباره آنها با چه مبنایی

۱- عزت عبد الفتاح، جرم چیست و معیارهای جرم انگاری کدام است؟، ترجمه اسماعیل رحیمی نژاد، مجله حقوقی

مشروعیت می‌یابد و اینکه کدام اصل یا اصول توجیه‌کننده جرم‌انگاری، در تخصیص ضمانت اجرای کیفری برای رفتارهای مذکور مورد استفاده قرار گرفته است. در این کتاب قصد بر آن است که پاسخی برای پرسش مذکور بیابیم.

www.ketab.ir